

Datum
2020-09-28

Transkribering av Arbetsförmedlingens jobbpodd, avsnitt 227: Högskolevalet - utbilda dig ur krisen.

Charlotte Lindman:

- Pandemin har påverkat arbetsmarknaden rejält och fokus är nu på att utbilda sig ut ur krisen. Människor ska få goda möjligheter att vidareutbilda sig eller att utbilda sig för att byta bransch så att de är bättre rustade för att kunna hoppa på ett arbete när konjunkturen vänder igen. Idag har vi bjudit hit Sofia Eriksson från UHR, universitets- och högskolerådet. Hon ska besvara de vanligaste frågorna som man ställs inför högskolestudier. Du lyssnar på Arbetsförmedlingens jobbpodd. Jag heter Charlotte Lindman.

Vinjettmusik (Bensound – Perception)

Charlotte:

- Ja, regeringen har tagit beslut om viktiga och stora budgetsatsningar inom utbildning för att möta det här ökade behovet gällande utbildning och omställning på arbetsmarknaden. Välkommen hit Sofia!

Sofia Ericson:

- Tack!

Charlotte:

- Kan du berätta lite grann, vem du är?

Sofia:

- Ja, jag heter Sofia Ericsson och jobbar som antagningshandläggare och jag jobbar just nu med fokus på svenska meriter. Innan jag började jobba på universitets- och högskolerådet som antagningshandläggare så jobbade jag 20 år som studievägledare på gymnasiet.

Charlotte:

- Så du har ju lång erfarenhet av de här frågorna och du har ställts inför frågor med av handledande karaktär?

Datum
2020-09-28

Sofia:

- Ja!

Charlotte:

- Ja det här är ju stora satsningar för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin som vi inledningsvis hörde här. Och budgetsatsningen gäller ju både studier på universitet, högskola och yrkeshögskola. Men hur har ni på UHR märkt av intresset av att läsa på högskolan utifrån den här satsningen?

Sofia:

- Vi har framförallt märkt det genom att antalet sökande har ökat både till sommarterminens och till höstterminens antagning. Antalet anmälningar till höstterminen 2020 var den högsta siffran någonsin. Det var ca 400 000 anmälningar jämfört med 360 000 höstterminen 2019.

Charlotte:

- Det är ju stor skillnad.

Sofia:

- Ja, så vi har haft att göra i sommar. Det man har sett då är ju att antalet antagningar till höstterminen ökade med 9% och när det gäller distansutbildningar så har det ökat med 15%. Och till själva sommarterminen så ökade faktiskt antalet antagningar med 45% jämfört med förra året. Och det är ju tack vare att vi kunnat erbjuda fler utbildningsalternativ.

Charlotte:

- Ja, 45% till sommaren är ju en jättestor skillnad så klart. Men jag är ju jättenyfiken då på att höra, i och med att det är så många fler nu som sökt sig till högskolan och kommer troligtvis att göra här nu framöver. Vilka är det då nu som söker sig till högskolan? Har ni märkt någon skillnad här?

Sofia:

- Vi har ju sett att antalet anmälningar har ökat i alla åldrar, både bland yngre och äldre. Men det som stuckit ut lite är väl att det var 30% flera 19 åringar som sökte till högskolan i år än förra året.

Charlotte:

- Alltså som går direkt från gymnasiet då till högskola?

Sofia:

- Ja i alla fall som gjorde en ansökan men hur många utav de som blivit antagna och hur många som började. Den statistiken har vi inte tagit ut ännu.

Datum
2020-09-28

Charlotte:

- Har ni märkt några andra åldersgrupper eller om det finns intresse från olika yrkesområden som också sökt?

Sofia:

- Vi har inte hunnit gå in så mycket på statistiken men det jag personalen har märkt är att när jag suttit i telefon och tagit frågor från sökande är ju att, jag har tyckt mig märka en ökning bland äldre som omskolar sig. Det kan vara undersköterskor som söker till sjuksköterska. För att lättare få jobb och lite för att få bättre lön. Det har varit en hel del som har sökt helt nytt som sökt till förskolelärare och som jobbat med andra saker tidigare. Och som har tyckt att nu tar jag chansen.

Charlotte:

- Vilka är de vanligaste frågorna ni ställs inför. Vad ställer man för frågor inför högskolevalet eller studierna?

Sofia:

- Alltså en väldigt vanlig fråga är ju faktiskt. Är jag behörig? Och för att vara behörig till högskolan så måste man först uppfylla den grundläggande behörigheten som är att man ska ha ett fullständigt gymnasiebetyg eller ett komvuxbetyg eller ett intyg om grundläggande behörig från folkhögskola. Och till vissa utbildningar så krävs även särskild behörighet. Och särskilda behörigheten då gäller det att vara godkänd i ett visst ämne. Det kan vara i matematik 3c som det heter. Det kan vara att man ska vara godkänd i engelska på en viss nivå. Och dom frågorna får vi väldigt ofta. Och där är det också lite krångligt för att just nu i Sverige så har vi så många betygssystem igång.

Charlotte:

- Ja och olika urvalsgrupper kan man ju se när man går in på de här utbildningarna att man tillhör olika kategorier eller sådär.

Sofia:

- Ja, dels det. Men också för det här att få grundläggande behörighet så är det faktiskt så att om jag läst och fått ett slutbetyg då är det vissa regler som gäller. Har jag en gymnasieexamen så är det vissa regler som gäller. Och därför är det väldigt viktigt att när man ska söka nu så måste man på antagning.se så finns det information exakt utifrån vilket betyg man har. Så man ska titta på sitt betyg. Står det att det är ett slutbetyg utfärdat innan 2010, då måste man gå in och titta på informationen. Vad gäller för mig som har ett slutbetyg som är utfärdat innan 2010. För om jag då läser informationen för examen så stämmer inte dem överens. Det är lite olika regler. Både vad gäller grundläggande behörighet, framförallt grundläggande behörighet.

Datum
2020-09-28

Charlotte:

- Så om man går in på antagning.se och fyller i när man gick i skolan och var man gått blir det som en guide så att det blir lättare att veta om man är behörig eller inte.

Sofia:

- Du kan söka på vår sökfunktion men man kan också titta där det står såhär. Det står utifrån betyg och då går man in och tittar och letar upp. Har man en gymnasieexamen så trycker man på den rubriken gymnasieexamen. Har man en utländsk examen, ja men då på utländsk examen.

Charlotte:

- Så man blir vägledd på vägen kan man säga?

Sofia:

- Ja.

Charlotte:

- Det är ju svårt för oss att förklara i studion.

Sofia:

- Vi kan ju inte visa.

Charlotte:

- Nä, vi kan ju inte visa. Men de här länken antagning.se den länken kommer ju att finnas med i kapiteltexten som tillhör det här podden. Det här med anmälan då till högskolan den är ju öppen flera gånger per år. Du sa ju det att ni har ju sett ökning till höstterminen men också till sommaren. Hur ser antagningsperioderna ut för att läsa till högskolan?

Sofia:

- Då är det så här att vi har faktiskt tre stora nationella antagningsomgångar. Den största är ju höstterminen och då söker man oftast mellan den 15 mars och den 15 april för att börja i augusti september månad. Sen har vi vårterminen, våromgången som är igång nu och man söker mellan 15 september till 15 oktober. Det är inte lika mycket utbildningsalternativ till våromgången som till höstomgången. Höstomgången är den stora och då finns det flest utbildningar att välja på. Sen har vi det vi kallar sommarterminen och det är främst kortare kurser som är till för att du ska kunna läsa in din utbildning lite snabbare. Och då kan man också läsa under sommarveckorna.

Charlotte:

- Och då är det kanske enstaka kurser och en del distansutbildningar också?

Datum
2020-09-28

Sofia:

- Precis, många som går på sommaren är det lite mer distansutbildningar och självstudier än det är föreläsningar som man kanske har på våren och på hösten. Dessutom det som kan vara viktigt att känna till att det finns ett antal som vi kallar det då, lokala antagningsomgångar där hittar man oftast de mer konstnärliga utbildningarna. Där det ofta krävs inträdesprov och de har lite annorlunda datum. Så är det så att man vill tex söka till musikhögskolan eller om vill söka till nån konstutbildning så är det väldigt viktigt att man kontrollerar anmälningsdatum för de är oftast tidigare tack vare att man ska hinna göra ett inträdesprov.

Charlotte:

- Det är ju oftast någon form av audition eller att man ska lämna in något konstnärligt prov eller något annat.

Sofia:

- Precis, och utöver det så har vi då internationella omgångar. Där ligger bland annat masteromgången. Och så är det är det ju för sökande som har en kandidatexamen som vill bygga på med fördjupningsår, två år. Det kan ju vara ett bra alternativ som vill få lite mer och som har svårt att få jobb med bara sin kandidat som antingen vill bredda sig eller kanske specialisera sig genom att gå en master.

Charlotte:

- Ja för den här regeringssatsningen handlar ju mycket också om omställning för att bli mer konkurrenskraftig på arbetsmarknaden. Vad är då viktigast tycker du att man ska tänka på när man söker till högskolan?

Sofia:

- Det är väldigt olika från person till person. Där måste man känna efter. Vad är viktigt för mig som person? Är det viktigt för mig med den här tryggheten att: Jag vill veta att när jag är klar med min utbildning så kommer jag relativt snabbt att få ett arbete. Då kanske man först ska titta på vilka yrken finns som är hyfsat lätt att få jobb inom i den närmsta framtiden och utifrån de här yrkena, vilket yrke skulle passa mig? Vi vet att vård och hälsa kommer vara gott om jobb. Vi vet att det finns väldigt gott om i pedagogiska yrken men också inom IT branschen. Då kanske man ska tänka till så här: Var någonstans passar jag? Vad tycker jag är roligt? Att man verkligen funderar lite på att det ska passa dig men du ska också kunna få ett jobb hyfsat snabbt. Sen finns det andra som tycker att det viktigaste. Det här har jag drömt om, det jag vill satsa även om det kommer ta tid innan jag får ett jobb. Jag kanske får gå på vikariat i flera år innan jag får en fast anställning. Det gör ingenting för det är så viktigt för mig att få jobba med min dröm. Då ska man satsa på det. För det man veta är att är man duktig så får man arbete.

Charlotte:

- Det kommer att lysa igenom.

Datum
2020-09-28

Sofia:

- Det kommer att lysa igenom. Sen är det vissa jobb som tar tid innan. Även om man är jätteduktig kan det ta tid innan man får en fast anställning. Man kan få vara beredd på vikariat en längre tid. Journalist brukar vara ett sånt yrke som man nämner i det sammanhanget att det kan vara svårt att få en fast anställning men man får vara beredd på vikariat. Är det skriva som är det viktiga så ska man absolut satsa på det.

Charlotte:

- När det gäller prognoserna hur det ser ut för de olika yrkena så kan vi också länka den senaste prognosen från Arbetsförmedlingen. Vilka yrken som har väldigt goda möjligheter till jobb efter högskola men även de som har svårare att få jobb. Journalist är ju ett sånt yrke som du faktiskt nämnde, det är ju inte kört att få ett arbete men det kan ju ta lite längre tid. Det här utgår ju från att man kanske vet ungefär vad man vill och ibland behöver man ju ha vägledning. Du har ju jobbat som vägledare i så många år finns det något bra tips om man behöver lite vägledning? Finns det något tips eller någon guide på nätet som man kan ta hjälp av?

Sofia:

- Det man alltid kan göra när man ska börja fundera på vad är det jag vill är ju att man kan gå in på de, jag är inte så mycket för test som vägledare men jag tycker test är bra att få en start och börja tänka lite. Och då vet jag att Arbetsförmedlingen har ju sin intresseguide som är jättebra att börja med för att få veta lite och få förslag från mina starta sidor och mina svaga sidor och dessutom yrkesförslag. Så man kan man titta på: Är det här någonting för mig? För vissa funkar inte de här testerna alls men de som alla jag träffat säger att de fick mig att börja fundera. Så ett test är bra. Sen har vi på UHR en sajt som heter studera.nu och där hittar man någonting som heter jämför utbildning. Där kan man gå in och söka på, dels om man vet med sig att man vill bli jurist så kan man söka ordet på juristprogrammet. Är det så att jag tyckte kemi var så jätteroligt i skolan jag vill veta vilka utbildningar finns inom kemi. Då kan man söka där och få veta alla utbildningar inom kemi på universitet och högskolan inom kemiområdet.

Charlotte:

- Och så kan man jämföra de?

Sofia:

- Så kan man jämföra de. Så hittar man då tre eller fyra, de här verkar jätteintressanta då kan man klicka i de och gå vidare och då jämföra. På den här sidan kan man läsa om utbildningen vad innehåller den, vad får jag läsa för olika delar inom kemi men där står också om arbetsmarknaden så man får en hum om hur ser arbetsmarknaden ut. Då länkar de länkar den till Arbetsförmedlingens yrkeskompass där vi tar information från den och dessutom finns det antagningsstatistik vilket alltid kan vara intressant att titta på hur det såg ut förra året. Sen ska man veta att antagningsstatistiken kan skilja sig från år till år. Men man får en lite hum om hur det var förra året. Hur ser det ut jämfört med mina betyg?

Datum
2020-09-28

Charlotte:

- När tycker du att det är dags att ta in professionell hjälp? När ska man ha det här samtalet med en professionell vägledare?

Sofia:

- Som vägledare tycker jag ju alltid att man ska prata med en vägledare men det är ju inte realistiskt alla kan ju inte få tid och så.

Charlotte:

- Nä, det är ju många som ska söka till högskolan nu.

Sofia:

- Ja det är ju många som ska söka så om man inte vet alls vad man vill bli eller om det är så att man har ett par områden som skiljer sig och så kan man inte riktigt förstå vad det är. Jag gillar både teknik och vård. Finns det någon möjlighet att kombinera det? Då tycker jag absolut att man ska prata med en vägledare. För de har förmågan att hjälpa en att sortera ens tankar och titta på för och nackdelar med olika saker. Sen ska man givetvis prata med vänner, föräldrar, folk som känner en. Det är inte alltid de har rätt men det kan ge en signal.

Charlotte:

- Är det något mer att tänka på när det gäller just anmälan? Eller när man kommit in precis? Har du något tips där som är viktigt att ta till vara på?

Sofia:

- Alltså det jag tycker är viktigt är ju när man väl gör sin anmälan. Nu när ni ska göra en anmälan så kolla då: "Är jag behörig?" Det är väldigt viktigt. Visar det sig då att ni inte är behöriga, kontakta då en studievägledare på vuxenutbildningen och kontrollera då. Hur kan jag bli behörig? Och lägg upp en plan. Hinner jag bli behörig nu till vårterminens ansökan eller måste jag läsa så pass mycket att jag kanske inte söka till fram på hösten? Sen tycker jag också att om man söker en utbildning som inte ligger på hemorten så ska man sätta upp sig i bostadskö.

Charlotte:

- Bra tips!

Sofia:

- Och det kan nu göra nu direkt när ni gör en ansökan.

Charlotte:

- Okej så man behöver inte ha kommit in alltså?

Datum
2020-09-28

Sofia:

- Nä, man behöver inte ha kommit in. Till vissa högskolor och universitet så är det en förutsättning, för om du ska kunna få en lägenhet, att man anmäler sig så tidigt som möjligt. För när man väl är antagen sen, då får man ett könummer utifrån när man gjorde sin anmälan till studentbostäder. Så fort ni gjort er anmälan och ni vet att jag kommer behöva flytta. Ta reda på om jag ska ställa mig i kö till studentbostäder redan nu!

Charlotte:

- Det får nästan avrunda jobbpodden idag. Vi länkar ju så klart till alla de sidorna som vi pratat om idag i poddtexten som hör till just det här avsnittet. Tack Sofia Ericsson från UHR, universitets- och högskolerådet för att du kom hit.

Sofia:

- Tack ska du ha!

Charlotte:

- Du har lyssnat på Arbetsförmedlingens jobbpodd och jag heter Charlotte Lindman. Dagens gäst det var Sofia Ericsson från UHR. Och tekniker det var Roger Svanell. Vill du att vi ska prata om någonting annat i jobbpodden? Skriv då till podcast@arbetsformedlingen.se ge oss dina tips. Det här avsnittet producerades i september 2020. Vi hörs!

Vinjettmusik (Bensound – Perception)